İstanbul'un Geleceğe Attığı Bir Adım: Vizyon 2050 Strateji Belgesi

Yurttaşların giderek daha da artan bir kesimi, şehirlerin gelecek seyrine şekil veren çevre düzeni, nazım imar, stratejik gibi nitelemelerle anılan planların en azından bir kısmına, neredeyse meselenin uzmanları kadar aşinalar. İnsan yerleşimlerinin nasıl gelişeceğinin yalnızca uzmanların değil o yerlerde yaşayanların da meselesi olduğunun kabulü ve karar alma süreçlerine yurttaşları katmaya dönük mecraların artmasının, söz konusu aşinalığın artmasında bir payı olduğu kesin. Ancak sıraladıklarımızdan farklı bir formatta hazırlanan vizyon planları, dünya kentleri için oldukça yeni girişimler. Bu yeni eğilime erken denebilecek bir evrede katılmaya karar veren İstanbul Büyükşehir Belediye yönetiminin kurduğu İstanbul Planlama Ajansı tarafından 2020 Şubat'ta hazırlığına başlanan ve 2022 Temmuz'da açıklanan İstanbul Vizyon 2050 Strateji Belgesi de Türkiye kentleşmesi için öncü bir girişim sayılabilir.

İstanbul'un dünden bugüne nasıl evrildiği ve gelecekte nasıl şekilleneceği üzerine düşünmek plancıların en temel motivasyonu olageldi. İPA'da uygulanan yeni kuşak planlamayı uzak ve yakın geçmişteki yaklaşımlardan iki temel nokta ayırıyor. Gelecek tahayyülü bakımından şehrin paydaşlarını olabildiğince kapsayıcı bir şekilde karar alma süreçlerine katmak ve bu tahayyülü birlikte şekillendirmek bu iki noktadan ilkini oluşturuyor. İkinci olarak ise İPA, söz konusu süreçte gittikçe daha da belirsizleşen geleceği planlarken dünyadaki kentleşme akımlarını yakından takip ederek İstanbul'a bu yaklaşımları uyarlıyor. Temel olarak planlama düşüncesi, gelecek tahayyülünü netleştiren ve bu netliğe yönelik sınırlı esneklikte yaklaşımlar sunarken, Vizyon çalışması, geleceğin belirsizliği ön kabulü ile planlama yaklaşımını şekillendiriyor.

Birleşmiş Milletler'in Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'ndaki konu başlıklarını böylesi bir gelecek vizyonunun temel aksları kabul ederek üretim sürecine başlarken ilgili tüm sivil özneleri çeşitli araçlarla tartışma sürecine katmak, uluslararası standartlarla eşgüdümlü olmak İstanbul'un gelecek vizyonunu belirlemede temel bir öncelik. Bunun yanı sıra yeni kentsel hareketlilik organizasyonları, iklim kriziyle mücadele, metropoliten alanların karar alma süreçlerinde büyük veri kullanımı, geleceğin kentleri için önemli temalardan sadece birkaçı.

İPA Kampüs'te, Vizyon 2050 Strateji Belgesi lansmanı vesilesiyle alanında uzman ulusal ve uluslararası pek çok ismin katıldığı etkinlikler serisine ev sahipliği yaptı. Dosya kapsamında kamuoyuyla paylaşılan Vizyon 2050 Strateji Belgesi'nin ana hatları kadar, bu isimlerden bazılarının uzman görüşlerine de yer veriyoruz.

Fotoğraf İBB arşivi